

ינואר 2022

ממשק הדישון בגידול דלעת בחממה | מנהרות עבירות

הדלעת, ממשפחת הדלועים – *Cucurbita*, הינה צמח חד ביתי (בעל פרחים זכריים ונקביים בצבע צהוב) ודו פסיגי. מקור הדלעת ממרכז ודרום אמריקה. הגידול מאופיין בצימוח מהיר ומשתרע. הדלעת נחשבת לירק מזין ביותר. בדלעת כמויות גדולות של הויטמינים A – B1, חלבון, ברזל וסידן. במחקר, שנערך בשנות הארבעים בארה"ב, ושבנו נבחנו 23 מיני ירקות דורגה הדלעת במקום השני (אחרי התרד) מבחינת ייצור אוכל מזין ליחידת שטח וליחידת כוח אדם.

היקף שטחי הדלעת בארץ מוערך בכ-3,000 דונם, הדלעת גדלה לאורך כל השנה בישראל אזורים שונים, בחורף, בסתיו ובאביב מגדלים באזור השפלה, הבקעה והערבה, כאשר בקיץ הגידול מתרכז יותר באזור הצפון – העמקים והגולן.

קיימים 3 זנים עיקריים – "טריפולי", "נאפולי" ו"פרובנס". ישנם זנים נוספים כגון – דלעת "יפנית", "ספגטי" ו"ערמונים".

ניתן לגדל את הדלעת בשטח פתוח ובבתי צמיחה – חממות, מנהרות עבירות. גידול בבתי צמיחה מקנה יתרון בהתמודדות עם מזיקים, פגעי מזג אוויר ויכולת הקדמה או איחור קטיף ושיווקו לשוק המקומי.

ממשק הדישון

שטחי גידול הדלעת מאופיינים במגוון שיטות להכנת הקרקע, מהוספת קומפוסט ודשני יסוד ועד לגידול רק בהדשיה. המלצות הדישון דורשות התאמה לכל חלקה בהתאם לפוריות הקרקע. להבטחת קליטה טובה ומהירה של השתילים חשוב מאוד לדשן את השתילים כבר בהשקיה הראשונה.

דישון יסוד – במקרה של מחסורים גדולים של זרחן מתחת ל-15 ח"מ בבדיקת אולסן, אשלגן בערך PAR (מדד לכמות האשלגן בקרקע) נמוך מ-0.07 או ערך אשלגן בבדיקת מיצוי ב- CaCl_2 הנמוך מ-50 מ"ג/ק"ג מומלץ ליישם מ.א.פ ואשלגן כלורי בדישון יסוד בפס לפני השתילה, או בהדשיה בטפטוף לפני השתילה בתמיסת **דשן טוב ועילית** ביחס ת.אשלגן:ת.זרחן 1:3, 1:2 בהתאם לרמת המחסור.

זרחן – ערך סף רצוי בזרחן לפי בדיקות אולסן: גידול אביב – 30 ח"מ, גידול סתיו – 25 ח"מ. נדרש לדשן בפס/מרכז ערוגה 1.5 ק"ג לדונם "**מ.א.פ. גת**" (שווה ל- 0.75 ק"ג לדונם תחמוצת זרחן) על כל גרעון של 1 ח"מ זרחן בקרקע לפי בדיקת אולסן. בערכים של בין 20-25 ח"מ זרחן אולסן בבדיקות קרקע, ניתן להשלים את הזרחן בשלב ההרוויה או הקלטה ע"י דשן נוזלי עם ריכוז זרחן בהתאם לנדרש.

אשלגן - במחסור אשלגן, כאשר PAR נמוך מ-0.07 או ערך אשלגן בבדיקת מיצוי ב- CaCl_2 הנמוך מ-50 ח"מ למשקל קרקע, מומלץ לדשן בפס/מרכז-ערוגה **באשלגן כלורי** בכמות 30-50 ק"ג לדונם בהתאם לרמת המחסור.

פיזור קומפוסט – במקרים בהם ערכי הזרחן ולאו האשלגן נמוכים מהרצוי ניתן לזבל בקומפוסט במנה של 3-4 מ"ק לדונם להשלמת המחסורים. פיזור והצנעת קומפוסט מהווה תחליף טוב לדישון יסוד בקרקעות חדשות בהן ריכוזי הזרחן והאשלגן עשויים להיות נמוכים מהרצוי.

ינואר 2022

ממשק הדישון בגידול דלעת בחממה \ מנהרות עבירות

דישון ראש בהדשיה

טבלה 2: קליטה יומית של יסודות הזנה (גרם/דונם)

חנקן צרוף ליום (גרם \ דונם)	שלבי הגידול
0-100	התבססות שתילים
100-120	גידול וגטטיבי עד הופעת פרחים
200-250	הופעת פרחים - חנטה
400-500	גידול הפירות

*תלוי סוג קרקע והתפתחות הצמח.

בקרקות בינוניות - כבדות כאשר ערכי הזרחן והאשלגן ברמה הרצויה ניתן לתת בהדשיה דישון חנקני בלבד, בכמות היומית המומלצת כאשר מומלץ להשתמש בתמיסות חנקניות עם תוסף "בלו" – מייצב חנקן לדישון יעיל יותר.

בקרקות קלות או מצעים מנותקים, מומלץ לדשן עם תמיסות דשן מורכבות – "שפיר" ו"גולן" ו"נירית" ביחסי N:P:K – 2:1:2, 2:1:3 בהתאמה ובהתאם לפי נתוני מי ההשקיה, הקרקע או המצע.

בקרת ההשקיה והדישון לגידול
במנהרות עבירות דרושה הקפדה מרבית על תנאי הגידול בכדי להגיע ליבול המרבי. לכן מומלץ להיעזר באמצעי בקרת השקיה ודישון כדי להשיג עיתוי נכון ומדויק של ההשקיה והדישון. בתנאי מים מליחים יש לעקוב אחרי מליחות בתמיסת הקרקע בעזרת משאבי תמיסת קרקע. בקרת השקיה יעילה תיעשה ע"י שימוש במערכת אינטרנטית "GaTense" של חברת דשן גת הכוללת טנסיומטרים משדרים, מדי טמפ' אויר וקרקע ומד מים.

בקרת הדישון תיעשה בעזרת משאבי תמיסת קרקע וע"י ערכת שדה לבדיקת רמת החנקן והמוליכות החשמלית (EC).

הנחיות ההשקיה והדישון הן בגדר המלצה בלבד. בכל שאלה ניתן לפנות לצוות האגרונומים של חברת דשן גת

עדי נוח, אגרונום דשן גת

054-4361150

adin@gatfertilizers.com

מקורות:

1. גידול דלעת בערבה – מו"פ ערבה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, שה"מ, אגף הירקות.
2. אתר ארגון מגדלי הירקות

